

Izjaha vsak petek dopoldne. Izdaja konsorcijskega lista. Naslov: Mali list, Trieste, casella centro 37. — Urad: via Imbriani 9-III.

Odgovorni urednik: dr. L. BERČE.

POSAMEZNA ŠTEV. 25 STOTINK.

NAROČNINA za celo leto 10 L., pol leta 5 L., četrt leta 3 L. — IZVEN ITALIJE celo leto 24 L., pol leta 12 L., četrt leta 6 L.

MALI LIST

TEDNIK ZA NOVICE IN POUK.

LIST - Trieste - C. C. V
LICEJSKO KNJIZICA (Dr. ...
... objavi (celo leto) 50%
popusta.
MALI OGLASI: 30 stotink vsaka beseda
v navadnem tisku; mastno 40 st. beseda; z
VELIKIMI ČRKAMI 50 st. beseda. Pri
stalnem oglaševanju primeren popust.

Mali koledar.

Petek, 11. marca: kvatre; Seironij; Heraklij. — Sobota, 12.: kvatre; Gregorij; Bernard. — Nedelja, 13.: 2. postna; Rozina; Evfracija. — Ponedeljek, 14.: Matilda; Pavlina. — Torek, 15.: Klemen M. Dvorak; Longia. — Sreda, 16.: Hilarij in Tacijan. — Četrtek, 17.: Patrik; Jedert. — Petek, 18.: Ciril Jeruzalemski; Edvard; Salvator.

MALE NOVICE

Pozdravi iz Belgije.

Iz Belgije piše skupina naših rojakov: «Kar nas je in Slovencev, delamo v železnih rudnikih. Delo je precej težko. Zasluzi se do 40 frankov na dan; toda razdeva nas valuta, ker je denar izgubil nekaj veljave; pa upamo, da to se bo zopet zboljšalo... Pozdrav vsem slovenskim bratom in posebno Mihcu in Jakeu, ki nam toliko govoric prinašata iz domovine, da se kraškočasimo...» Jakob Čuč iz Podbež, Rezi Šajina iz Podbež, Jakob Razložnik iz Jelčnega vrha, Jožef Kravos iz Malih Zabelj.

Pastirski list

tržaškega škofa, mons. dr. Fogarja, obravnava imenitno vprašanje notranjega verskega življenja: nđanost v trpljenju. Za sedanje težke čase posebno primeren predmet. List je poln prelepih misli in bogat na citatih iz sv. pisma ter nabožnega slovstva. Vernikom, ki žive s Cerkvijo, je škofov list tolažba v stiskah sedanjih dni in varen kašipot k notranjemu napredku.

Pametna naredba.

V Beogradu so se na šolskem ministarstvu posvetovali in rekli tako, da učenke srednjih šol ponekod hodijo slabo (ne ubežno, ampak zares «slabo») oblečene v šolo. Nekatera šolska vodstva so predlagala, naj se proti nedostojnosti kaj ukrene. Izšla bo naredba, ki bo dekletom dostojnost ukazala, ko same več nimajo čuta sramežljivosti. Kaj takega bi bilo marsikje potrebno.

Vinski davek v Istri.

Registrski uradi po Istri (prov. Pola) so dobili od finančne intendance iz Pole naredbu, da kmetje, ki dolgujejo na zaostalem vinskem davku iz l. 1922-23. ter l. 1923-24. več ko 600 lir, dolžno svoto lahko odplačajo v obrokih. Obroki se raztegnejo na 1 leto, več ne. Kdor je torej na vinskem davku dolžan čez 600 lir starih zastankov, naj se pri registrskem uradu (Ufficio di Registro) oglasi in dogovori za obroke, ako može plačati vsega naenkrat.

Besarabija.

Po svetovni vojni l. 1918. je rusko deželo Besarabijo zasedla Rumunija. Sovjetska Rusija ni hotela nikoli pristati na to; še vedno je Rumuniji sovražna. Zato je Rumunija iskala pomoči pri zapadnih državah. Stiri države: Anglija, Francija, Italija in Japonska so podpisale pogodbo, da bodi Besarabija rumunska. V pogodbi je stalo, da stopi v veljavo, ko bo od treh vlad ratificirana (potrjena). Anglija in Francija sta jo že prej ratificirali, manjkala je še ena država. Sedaj je Mussolini javil rumunskemu poslaniku v Rimu, da bo tudi Italija pogodbo ratificirala. Tako bo pogodba konečno veljavna in vse štiri podpisane države bodo dolžne braniti Rumunijo, če bi ji Rus hotel Besarabijo iztrgati. V Rumuniji je zavladovalo veliko veselje nad novim dokazom italijanskega prijateljstva.

Pomladni cvet.

Po nenavadno mrzlem svečanu je nastopil marec z južnim vremenom, dežjem in tudi toplim solncem. V Trstu in okolici so zacveli prvi mandlji. Pomlad prihaja v deželo.

Zopet velik potres na Japonskem

V ponedeljek dopoldne so razne potresne opazovalnice po Italiji začrtale močan potres. Pater Alfani v Florenci n. pr. je izjavil, da je moral biti katastrofalen potres, kajti znaki na aparatu so bili močni in neredni. Potresno valovanje je obšlo večkrat ves zemeljski obed, tako da je minilo več ur, predno so se aparati umirili. Računali so, da je bil potres kakih 9000 km daleč. To se je tudi potrdilo, ko so prišle prve vesti z Japonskega. Središče potresa je bil glavni otok japonske otočne države, Nippon. Zadeta je bila najhuje pokrajina med glavnim mestom Tokijem in pristaniščem Osako. V Osaki se je baje zruši-

lo več poslopij. V nekem kinematografu je bilo zasutih 80 oseb. V mestu Sakai se je podrla predelnica: devet delavk je izgubilo življenje, 25 jih je bilo ranjenih. Podrl se je eden največjih mostov na svetu, Amarudes pri Kioto.

Najnovejše vesti se glase, da je bilo porušenih 5 mest in mnogo vasi. Najhuje je bilo v mestu Minejami. To je popolnoma razdejano in je tam našlo smrt okroglo 1000 oseb, ranjenih pa je bilo okrog 1500. V mestu Ivataki je bilo 50 mrtvih in 80 ranjenih. Železniški promet je bil pretrgan. Prizadeti so približno isti kraji, katere je poškodoval grozoviti potres l. 1925.

Reški prefekt v Rimu.

Reški prefekt je bil v Rimu v raznih važnih zadevah. Razpravljalo se je zlasti o javnih sladiščih v reški luki. V ti reči so bili v Rimu s prefektom tudi razni reški prvaki.

Komunisti pred sodiščem.

Dne 7. marca se je pred izjemnim sodiščem (Tribunale speciale) v Rimu začela razprava proti 40 komunistom. Prič je bilo pozvanih 35. Komunisti so iz Toskane (Firence in okolica). Obtoženi so, da so imeli tajno organizacijo, da so širili puntarske oklice ter sploh delovali na prevrat obstoječe vlade in obstoječega socialnega reda.

Kje je Tuntar.

Znani komunist in bivši poslanec Tuntar je bil svoje dni obsojen na 10 let ječe, pa je zbežal iz Italije. Zdaj hodi po Ameriki in dela propagando proti fašizmu. Nedavno je menda predaval o italijanskih razmerah poslušalcem v Buenos Aires, glavnem mestu Argentinije.

Umor v Guštinah.

Pred nedavnim je vso Vipavo in Kras razburil umor posestnika Cigoja v Guštinah pri Planini. Kot osumljen je bil zaprt sin ubitega Cigoja. Ljudski glas pa je odločno odklanjal ta sum. In res, preiskava je dokazala, da je fant nedolžen. Bil je izpuščen na svobodo. Dognalo se je, da je Cigoja ubil in denar pokradel ropar Andrej Furlan, tisti, ki je koj nato v družbi z Mamilovičem ubil posestnika Reharja v Branici. Kmalu po uboju Reharja so oba razbojnika ujeli in po fotografijah so ljudje spoznali, da je Furlan hodil po Guštinah dan pred Cigojevim umorom. Razbojnik je sicer tajil, toda pri konfrontaciji ga je gostilničarka Kobalova takoj spoznala. S tem odpade tudi sum, ki so ga ljudje v prvem razburjenju vrgli na neko osebo iz Gaberij. Orožnikom gre javna pohvala za uspešno preiskavo, ki je pomogla resnici na dan.

Šolski skrbnik in učiteljske službe.

Glede razpisa učiteljskih služb določa vladna naredba, da ima šolski skrbnik nekaj na prosto dano. Kaj? Zahtevati sme, da so tisti, ki za učiteljsko službo v naših krajih prosijo, iz teh krajev doma, ali pa da vsaj poznajo običaje in narečje teh krajev. Pod «narečjem» se lahko ume ne samo tržaški ali furlanski dialekt, ampak tudi slovenski ali hrvaški jezik. Šolskemu skrbniku (provveditore) je na prosto, da te pogoje zahteva ali pa ne zahteva. Dana je torej možnost, da se po šolah nastavi domače učiteljstvo, ki je gotovo najbolj usposobljeno za uspešno poučevanje in vzgajanje mladine.

Naročnike

opozarjamo, naj pravočasno obnova naročnino za tekoče leto, kdor je še ni. Vsem neplačnikom se bo list ustavil.

Nova naredba o časopisju.

V Rimu je izšla nova naredba, po kateri se bodo vsi časopisi delili v dve vrsti. V prvi vrsti bodo listi fašistovske stranke. Nosili bodo na čelu liktorski znak (snop-s sekuro). Vsi drugi listi bodo v drugi vrsti. Fašistovski znak bodo smeli nositi samo tisti, katerih uredniki so pravi fašisti in katerim bo vlada dala posebno priznanje, da so res fašistovski. «Il Piccolo» iz Trsta je že šel v Rim prosit za to priznanje.

Zavod šolskih sester v Tomaju.

Vodstvo zavoda javlja, da otvori s 1. aprilom t. l. nov gospodinjski tečaj, ki bo trajal do 1. julja. Udeležence se bodo poučevale teoretično in praktično v vseh gospodinjstvenih vedah in opravilih. Prošnji, ki naj se vložijo vsaj do 20. marca, je priložiti: krstni list, zadnje šolsko, zdravniško, kakor tudi spričevalo o lepem vedenju. Natančnejša pojasnila daje zavod ustmeno in pismeno, ako se priloži znamka za odgovor.

Novi veliki župani.

V Ljubljani je imenovan za velikega župana (prefekta) dr. Hilarij Vodopivec, maš rojak iz Ajdovščine. Vodopivec je strokovnjak v upravnih zadevah in tudi izredni profesor te stroke na ljubljanskem vseučilišču. Svoje čase je služboval tudi v Trstu pri bivšem namestništvu. — V Mariboru je postavljen za velikega župana dr. Schaubach, sodni svetnik, marodnjak s koroške meje. — Oba velika župana sta nastavljena po zahtevi Slovenske ljudske stranke.

Proti svinjariji.

Tudi v Italiji se pripravlja zakon proti pohujševanju zlasti potom gledališča in kinematografa. Poročilo izdeluje znani poslanec Martire.

ZANIMIVOSTI.

Posebni odgovor iznajditelja.

Ko se je iznajditelj Westinghousu posrečilo, da je iznašel zavoro, ki se po njem imenuje, se je obrnil do kralja železnice Vanderbilta, ker je bil trdno prepričan, da se bo ta kot lastnik mnogih železnic za iznajdbo vrlo zanimal. Toda Vanderbilt, ki je bil vedno zelo zaposlen, je dal Westinghousu, ki ga je prosil za sprejem, prav nevljuden odgovor. Ni se namreč oprostil s tem, da nima časa, ali da bi navedel kak drug vzrok, da ga ne more sprejeti, pač pa mu je odpisal: «Imel bi dosti opraviti, ako bi hotel z vsakim navideznim iznajditeljem tratiti čas». Westinghouse se je nato obrnil na nekoga drugega

MIHEC: O zakaj nisem postal Hrvat?
JAKEC: Tako sem ostal starovaški - i - nad zmoto življenja me srce boli.

lastnika železnice, po imenu Scott. Ta je takoj sprevidel, da gre tukaj za resnično spremembo v prometnem oziru ter je takoj stopil v stik z iznajditeljem. O tem je tudi Vanderbilt kmalu zvedel ter pričel uvidevati, da ni prav ravnal, ko je inženirja tako nevljudno odgnal, zato mu je pisal ljubezno pismo ter ga prosil za obisk. On sam in njegove milijarde so mu na razpolago. Uzaljeni Westinghouse pa je Vanderbilto odgovoril, morda še nekoliko bolj nevljudno kot pa preje Vanderbilt njemu: «Imel bi dosti opraviti, ako bi hotel z vsakim navideznim milijardarjem tratiti čas».

Menihi sv. Bernarda.

Nedavno je zasul plaz vnovič 5 menihov sv. Bernarda pod znamenito goro istega imena v Švici. Dva sta bila s pomočjo psob-bernardincev rešena, enega so iz snega potegnili mrtvega, o dveh redovnikih pa sploh ni sledu. Avguštnski samostan na Velikem sv. Bernardu obstoji od leta 962. in tisoče potnikov po teh nevarnih snežnih strminah je že rešila požrtvovalnost samostanskih bratov s pomočjo njih izvežbanih pomagačev — bernardinskih psob.

Vojni stroški.

Neki ameriški duhovnik piše v svojih, pred kratkim objavljenih pridigah: «Dajte mi denar, ki ga je porabila in izposodila Amerika v vojni, in bom pokupil ves svet, ki je na prodaj po zemeljski obli! Oblekel bom vsakega moškega, vsako žensko in vsako dete tako, da ne morejo biti razkošneje opravljeni kralji in kraljice! Zgradil bom šolo na vsakem griču in v vsaki dolini! Ustanovil bom in priskrbel po eno gimnazijo v vsakem mestu, po eno univerzo v vsaki državi in bom nastavil najboljšo profesorje! Zgradil bi v vsaki škofiji eno cerkev na čast Bogu mira in nakazal župnikom primerno plačilo! Povejte, ali ne bi bil ta denar pametneje porabljen kakor zdaj, ko je prišel smrt, invalide, nezaupanje, množično sovraštvo in kali bodoče strašnejše vojne?»

Še ena iz Mehike.

Duhovnik Reyes-Dominguez je bil v Mehiki aretiran, ker je spovedoval neko umirajočo osebo. Sodišče ga je sicer oprostilo, češ, da se ni pregrešil proti nobeni državni postavi. Vlada pa se je proti oprostitvi vendar še pritožila na višje sodišče.

Kdo kaj ve?

Dne 28. februarja zvečer je odšel iz Radohove vasi pri St. Petru na Krasu 15letni Fran Kovačič, krepak, visok, zdrav, v smeri Razdrto-Senožeče proti Sežani. Dalje je izginila sled za njim. Kdor ve za njegovo bivališče, naj naznači očetu: «Fran Kovačič, Radocova 9. p. S. Pietro del Carso», ali pa vikarijatskemu uradu v St. Petru, oziroma naj obvesti najbližjo orožniško postajo, da spravijo dečka domov.

S trebuhom za kruhom

Povsod dobro, doma najbolje. Fant, predno se odpraviš na dolgo pot v tujino, pomisli to dobro. Im če si že prišel pri vsem tem do zaključka, da ti domača zemlja ne more dati več kruha in da moraš s trebuhom za kruhom, tedaj postoj, prijatelj, za hip in dobro preštudiraj, katero tujo zemljo si boš izbral. Izbira ni lahka; svet je velik, malo je tako učenih ljudi, da bi poznali razmere v vseh državah na svetu. Prašaj za svet duhovnika, učitelja ali prijatelja, ki je že bil po svetu.

Tudi na izseljeniškem komisariatu v Trstu (Via Cassa di risparmio 12) boš dobil informacije.

Pri tem pa ne pozabi, da se danes razmere v posameznih državah silno naglo izpreminjajo. Če ti prijatelj, ki je bil pred vojno v državi Peru, pravi, da je tam veliko zaslužka, da tam lahko obogatiš, ne verjemi mu. Takrat pred desetimi leti je bilo morda res tako, danes je drugače; saj še ni dolgo od tega, ko je bilo prav iz te države več slovenskih delavcev poslanih nazaj v Trst na državne stroške, ker niso dobili tam dela. Ne hodi v svet na slepo srečo! Prej si po svojih sorodnikih, prijateljih ali znanih zagotovi delo, sicer boš končal v francoski legiji tujevc v Maroku ali Siriji, ali morda v brazilskih gozdovih, kjer ti bo izdolbeno drevo za streho. Starši, predno pustite svojo hčer z doma, poizvedite, v čigave roke pride.

Prijatelj, nekaj pojasnil o razmerah v nekaterih državah ti lahko mi damo. Poglejmo malo staro

Ameriko.

Tu slabo kaže, Bogate Amerike združene države, kjer je nekaj mnogo Slovencev obogatelo, močejo več evropskih delavcev. Stric se boji, da bi ti delavci prinesli revščino v Ameriko in povzročili brezposelnost. Radi tega je zaukazal, da se sme iz vsake evropske države samo določeno število ljudi naseliti v Ameriko. Iz Italije sme iti v Združene države samo 3.845 ljudi na leto. Prošenj pa je prejela italijanska vlada že toliko, da je to število zasedeno že za 40 let! Izmed 3.845 mest odpade polovica na sorodnike ameriških državljanov, okoli 500 na tuje državljane, rojene v Italiji; za ostala mesta pa da italijanska vlada dovoljuje ženam in nedonarilnim otrokom italijanskih državljanov, ki bivajo v Ameriki. Kdor zadobi ameriško državljanstvo, lahko potem pokliče v Ameriko ženo in otroke.

Kanada

je velika angleška kolonija, ki ima ogromno plodne zemlje. Podnebje je vseh vrst, ker se kolonija razteza zelo na dolgo. Priseljevanje ni urejeno po številu, ampak samo po poklicih. Za Kanado dobijo lahko dovoljenje: 1) Sorodniki kanadskih državljanov, ako prejmejo iz Kanade pozivnico, potrjeno (vidimiramo) od kanadskega izseljenškega urada v Otlawi; 2) dekle, ki imajo delovno pogodbo; 3) kmetje, ki razpolagajo s kapitalom za nakup zemlje; 4) kmečki delavci z delovno pogodbo. Kmetje - kapitalisti morajo imeti dovoljenje od kanadskega izseljenškega nadzorništva v Parizu; ta urad mora potrditi tudi delovne pogodbe delavcev. V Kanado kaže izseliti se kmetom, ki imajo kapital, da si tam nakupijo zemlje. Takih pa žalibog pri nas ni. V zadnjem času prihajajo tudi slaba poročila iz Kanade.

Avstralija.

Za Avstralijo ni treba kmečkim delavcem delovne pogodbe. Ker so pričeli v Avstraliji vračati delavce iz Italije, je italijanska vlada omejila izseljevanje v to angleško kolonijo, in izda na mesec 150 dovoljenj. Kdor pa ima delovno pogodbo, potrjeno od angleškega konzula v Melbourne, dobi takoj dovoljenje. Leta 1924. in 1925. se je izselilo v Avstralijo tudi mnogo Jugoslovanov. A tu-

di ti niso imeli prave sreče. Angleški in avstralski delavci gledajo postrani tuje delavce. Treba je vsaj znati angleško. Potni stroški znašajo okoli 40 funtov (5000 lir).

Brazilijska.

Posameznik lahko dobi dovoljenje za Brazilijsko; le od večjih skupin zahteva italijansko oblastvo pojasnil, kam gredo in ali imajo delo. Zgodilo se je, da so se izselile cele vasi in prišle v Brazilijsko v roke neusmiljenih gospodarjev, ki so jih gmali v svoje gozdove na delo in tam malodane zasužnili. Kdor hoče v Južno Ameriko, mora biti pripravljen na pravi boj za življenje proti izkoriščevalcem, ki delijo pravico. Gorje tistemu, ki odide v Južno Ameriko na slepo srečo; klatil se bo mesece in mesece brez dela okoli, dokler komčno ne pade v past neusmiljenega gospodarja. Prej si dobi delo po znanih, potem šela odrini na pot! Posebno v Brazilijski mima delavec nikake zaščite, ker so delovni zakoni zelo zastareli.

Argentinijska.

Tudi za to državo ni treba delovne pogodbe. Argentinijska rabi veliko kmečkih, malo industrijskih delavcev. Tudi dekle lahko dobijo dovoljenje. Ker so se dogajale najhujše zlorabe z ženskami, ki so dosegle svoj višek v kupčevanju z mladimi dekleti, priporočamo mladim ženskam največjo previdnost. Za mlada dekleta zahteva italijansko oblastvo ma-

„Naš čolnič“

Izšla je druga (februarska) številka «Čolnič» z zelo zanimivo in raznovrstno vsebino. V tej številki se nadaljuje Pregljeva povest «Zvodnik» (povest od večraj in danes), ki postaja vedno bolj zanimiva. V ciklu «Izseljenci pojó...» so tri lepe pesmi in sicer «Moje gore», «Briski motiv» in «Vipavska bol». V «Pomenkih» razpravlja pisatelj o pepelnici in sicer v sledečih odstavkih: «Predpust», «Pepelnična sreda», «Obred pepeljenja», «Štiridesetdanski post» in «Domače šege v postu». Esén ima tu lepo pesem «Bršljan», Magajna Bogomir pa nadaljevanje črtice «Student Vajda, Valči in vila», ki se bode še nadaljevala. Iz nemščine je prevedel dr. A. K. komičen članek «O glasbenem življenju v Altenrodi» (P. Keller), ki se bo tudi nadaljeval. Rado Bednarik nam v članku «Leta Gospodovega...» («Bežimo, bežimo, Francozje gredo...») piše o tistih časih, ko so Francozje gospodarili po naši deželi. Pod zaglavjem «Dekle» priobčuje Lojze Golobič črtico «Tine in Tinka», ki se bo nadaljevala, dr. J. Jeraj pa podaja dekletom v članku «V jutranjem solncu» («Brez toplih žarkov») par lepih misli. Pod rubriko «Zanimivosti» čitamo «kako se vlivajo zvonovi». «Domače šege...» se tudi v tej številki nadaljujejo v dveh člankih in sicer «Ognjišča» in «Zag'varjanje». (Proti kačjemu piku. - Po originalnem izročilu napisal L. Zorzut). Nekaj novega so v tej številki «Pisma uredniku», kjer čitamo pisma, ki jih fantje in dekleta z dežele pišejo uredniku; obenem dobijo tam tudi odgovor na svoja pisma. Kakor zadnjič, tako tudi v tej številki priobčuje Ciril Pušarjev pod rubriko «Meh za smeh» šaljivo črtico in sicer «Vražar». Pod naslovom «Predpustne» čitamo razne smešne dogodbe «iz življenja umetnikov». V članku «Naši ljudje» pa o akademiku Avgustu Čuk, ki je zastopal maše fante v Rimu o priliki Alojzijeve proslave, dalje o Ivanu in Antonu Kavčiču, ki sta se dne 7. februarja ponesrečila v planini Lom pri Ljubljani, o Leopoldu Sedevčič, ki se poslavlja od doma in odhaja v tujino in o Matevžu Lavrenčič, ki je pred kratkim umrl v tržaški bolnišnici. — Dalje sledijo še razna poročila Prosvetne zveze pod zaglavjem «Organizacija» in «U-

tančna pojasnila, kam gredo. Ako imaš zaročenca v Argentinijski ali Brazilijski, dobiš dovoljenje; a pripraviti moraš poročne listine, da se z zaročencem poročiš takoj, ko pristane parnik v Ameriki. Prej te ne pustijo na prosto. Intelektualci me dobijo zaslužka v Argentinijski. Splošno je zaslužek pičel, letos je bila pri vsem še slaba letina. V državah, kjer se govorijo romanski jeziki, je zaslužek obče velik. — Kakor v tistih, kjer prevladuje

V tej u... goslovanov, po so tudi precej bogati. hajajo v Čile vedno na značev, ki so jim preskrbeli žek. Kdor ni našel prej dela, naj ne dol. Posebnih omejitev za priseljevanje v to državo ni.

Uruguay.

Zanimanja za to državo ni. Splošno se odsvetuje priselitev.

Kuba in Mehika.

Kdor čita, «Mali list», ve, da se nahaja Mehika v revoluciji, ki jo je zameškal predsednik Calles s preganjanjem katoličanov. V Kubo in Mehiko odidejo mnogi, da bi so od tam prikrajši v Ameriške združene države. To je silno nevarno delo, posebno danes, ko je meja močno zastražena.

Dragi bravec! V naglici sva napravila dolgo pot po svetu in nisva imela časa, da bi si od bližje ogledala življenske razmere. A eno si kljub temu opazil: Samo slabo povsod, morda slabše kakor doma.

ganke». Na platnicah pa so poročila podeželskih društev, urednikovi odgovori in priporočila zbirke pesmi V. Vodopivec: «Poljske rože». Med vsebino je tudi več slik, med katerimi naj omenim sledeče: Napoleon Bonaparte, Avgust Čuk, Leopold Sedevčič in Matevž Lavrenčič.

Kakor se vidi, postaja «Čolnič» vedno bolj zanimiv. Radi vsebine bi hotel jaz omeniti samo to, da bi bilo umestno, ako bi se v «Čolnicu» začela objavljati kaka drama, primerna za uprizoritev po naših podeželskih odrih ali pa kake krajše burke ali šaljivi prizori. Drugače pa je «Čolnič» zelo raznovrsten in zanimiv, tako da najde v njem vsakdo dovolj pouka in zabave. Kdor mi še nanj naročen, naj se takoj naroči, da mu pozneje ne bo žal.

«Naš čolnič» stame letno 10 lir, za Jugoslovijo 25 dinarjev. Naslov uprave: Via Mamel, Gorizia. — Naslov uredništva: Corso Verdi 37, Gorizia.

J. Š.

Socialni vestnik

Stanovanjska kriza

Od raznih strani smo osvetlili že to zadevo, ki tako v živo reže zlasti srednjemu in nižjemu sloju. Dotaknili smo se tudi mimogrede raznih vzrokov sedanje stanovanjske bede. Če te vzroke analiziramo, t. j. če jih skušamo razložiti zopet iz prejšnjih vzrokov, bomo našli, da je stanovanjska kriza ena izmed posledic splošnega stanja današnje družbe.

Zakaj se ne zida.

Za gradbo mestnih stanovanj je potreben večji kapital, kakor ga premore ena sama družina. Biti mora torej najprej kapital na razpolago. To pa ni zadostno. Zasebni kapital hoče imeti vselej čim najvišji dobiček.

Ko je v povojni dobi izšel dekret, da bodo nove stavbe 25 let davka proste in da bodo lahko zahtevali njihovi gospodarji poljubno najemnico, tedaj so se začele graditi hiše, toda kakšne? Take, da se je lahko zahtevala poljubna najemnica. Od uradnika in delavca pa se danes ne more zahtevati kdo ve kaj.

Zahteva se lahko le od bogataša, ki stresa tisočake iz rokava. Večina novih stavb v Trstu je bilo sezidanih s to mislijo. Zrastle so palače za veliko gospodo. Razkošno stanovanje v taki palači stane letno najmanj 15 tisoč lir. Kdo bo šel tja stanoval?

Zazidani kapital se hoče čim najvišje rentirati, drugo mu ni mar.

Denarna kriza.

Svoječasno smo že omenili, da se tudi zato ni zidalo, ker se je bogatim ljudem bolje izplačalo špekulirati v trgovini, kakor pa naložiti denar v stavbe. To je torej isti pojav kot zgoraj označen: kapital se hoče čim najvišje ren-

... je sedaj minila. ... splošne, razbrzdane. Namesto tega ... z o. Blagajne ... Ta

pa se ... gajne so ... Ta kriza vzdržuje ... posojilih. Sedaj bog ... nar po 12% na prvo vknj. ... mu ni treba imeti nobenih ... poti in preprirov. Zato denar raje ... nego da bi ga zazidal v nove stavbe.

V Trstu gospodarji govore: Če hiša ne nese čistih 10%, se ne izplača. Ni čudno, da so tako poskočili z najemninami. Če pa kdo nanovo zida, ga stavba mnogo stane in težko, da bi mesla 10%. Zato jih ne veseli zidati.

Pa kakor že rečeno, so sploh blagajne močno izpraznjene. Zato se tudi pri dobri volji težko skupaj spravi denar za novo hišo.

Stanovanjska kriza je torej v tesni zvezi s splošnimi socialnimi problemi dobe.

Kako pomagati.

Vlada je nekaj storila z dekretom iz l. 1925. glede davčnih olajšav za nove stavbe. Dekret odloča: Vse nove stavbe, ki se začno graditi in se dovrše v dobi od 25. avgusta 1925. do 31. decembra 1928., bodo proste davkov iz doklad. Tudi čez to dobo bodo oproščene take hiše, kjer so samo mala in srednja stanovanja (ne več ko 3 glavne sobe).

Svoječasno je izšla tudi prepoved, da se ne smejo zidati razkošne palače razen s posebnim dovoljenjem prefektore.

Po našem mnenju pa bi največ zalegla primerna finančna politika, ki bi morala iti za tem, da zniža običajno obrestno mero. Kadar bogatin ne bo mogel oddati denarja na posojilo na prvo vknjižbo dražje od 8%, tedaj bo namah več denarja prostega za gradnjo hiš in tudi stanovanja ne bo pretirana. In če se obrestni potisnejo še niže do 6% ali 5%, bo vsak mislil, če ni morda bolje zidati kakor posojati.

Vlada pa naj bi tudi v izdatki meri podpirala snovanje stavbnih zadrug ter zadrugam dala na razpolago kredit po nizkih obrestih. Kapital, socialno organiziran, ne išče najvišje matematične rentabilite, ampak socialno korist. Treba je pomesti s starimi liberalnimi načeli.

Izvrstna jed

za kosilo in večerjo so testonine «Pekate».

Kadar jih kupuješ, zahtevaj 1/2 ali 1 kg. zavoje z napisom «Pekate».

Zobozdravnik
dr. Sardoč D.
 ordinira
v Trstu
 via M. R. Imbrani 16, III.
 (Prej via S. Giovanni)
 od 9-12 in od 3-7.

Zanimajte Mali list po trafikah, posijati in zpr...

Spravne komisije v Trstu

Osrednja stanovanjska komisija je imela sejo, na kateri se je določilo sledeče:

1. Spravne komisije bodo obravnavale spore glede višine najema, pa tudi spore glede odpovedi stanovanja, čeprav ni bila najemnina zvišana.
2. Komisije imajo nalogo varovati gospodarsko šibke najemnike. Bogatim bodo lahko odrekale posredovanje.
3. Glede višine oz. poviška najemnine ni določena nobena odstotna mera. Vsak slučaj se bo neodvisno presojal. Vpošvalo se bo: dohodek stanujoče drpredvojna in sedanja cena spoložaj hiše (po mestnih ccah) in položaj ter detičnega stanovanja (itd.). Vpoštevale se bodo: posebnost, položaj, bošnja, bošnja, bošnja (če je n. r.

4. Proti goli odpovedi stanovanja se me bo moč pritožiti, če jo je gospodar naznanil iz teh razlogov: a.) neplačevanje, b.) nenravnost z javnim pohujšanjem, c.) težki prestopki proti pogodbi, d.) gospodar dokaže, da mora dati stanovanje svojim sorodnikom do 2. kolektiva (straničem).

5. Prošnje za komisijonalno posredovanje v starovanjskih sporih se napišejo na r. ni obrazec, ki se kupi v trgovini. Prošnja naj se izroči v tajni komisije na magistratu najpozneje do 31. marca. Prošnja za kasnejše stanovanje ali povišana stanarina, mora biti priložna prošnja v 14 dneh po sprejetju gospodarjevega naznanila.

6. Za spore glede pogodb. sklenjenih tekem l. 1927., se prošnja naslovi na osrednjo komisijo ter se izroči do 15. marca v pisarni občinskega komisarja samega.

Nam z dežele pišejo

J.
So se po Krasu razširile vesti, da občinski računski knjigah gospoda A. Gerbeca ni vse v redu, je Vlada poteštata odstavila ter imenovala za preglednika računov in občinskega komisarja g. Cezarja Casota. Tomajsko ljudstvo, ki je živelo pod pravo moro, je spet prosto zadihalo. Komisar je delo dovršil in oni četrtek so mu tomajski občinarji priredili poslovilno večerjo, pri kateri so govorniki izrazili zahvalnost, da se je naredil v občini red. Gospod komisar je odnesel od naš kar najboljši vtis. Večerje se je udeležil tudi novi poteštata, profesor Serafini iz furlanskega Gradišča. Sprejeli smo ga z veliko mado, da bo njegovo županovanje v gospodarsko korist naše občine in Avbera ter Stjaka, kjer je g. profesor Serafini tudi za poteštata. Vtis je naredil zelo dober.

Kakor znano, je zadnje čase padel tudi gospod Vran, bivši gospodar tomajske občine, duhovni oče barona Fakuča. Vršil se je občni zbor naše hranilnice, kateri je bil — tako se je vsaj zdelo — g. Vran za dosmrtnega predsednika. G. Vran se je za boj dobro pripravil, a še boljše opozicija. Izid je bil ta, da je Vran padel za vse večne čase. Tako mine slava sveta. Za predsednika smo zbrali g. A. Turka iz Šepulj, tajnik pa je g. profesor Gorup.

KUBED.
Kot prvi mrlič v tem letu je bil pri nas pokopan na pustni torek 23 letni mladenič Anton Kocijančič, ki je po dolgem bolehanju in mučnem trpljenju zadnjih dni podlegel sušici. Bil je dober krojač, ki bi se bil gotovo izpopolnil v izvrstnega mojstra, da mu ni prezgodnja smrt pretrgala niti življenja. Kakor smrt mladih ljudi vzbudi vedno in povsod mnogo sočutja, ki pride do izraza zlasti pri pogrebu, tako tudi tu. Fantje in dekleta so mu priredili prav lep pogreb, ki se ga je udeležilo mnogo ljudi. Krojaški mojster g. Novak od Sv. Antona, pri katerem se je rajnik Anton izučil krojaštva, je na svoje stroške preskrbel godbo, ki ga je spremljala na njegovi zadnji poti na pokopališče. Domači pevci pa so mu prav ginaljivo zapeli tri žalostinke: pred hišo žalosti «Vigred», v kapeli na pokopališču «Blagor mu», pri odprtem grobu pa «Jamica tiha». Pokojnemu Tonetu želimo, naj mu usmiljeni Bog podeli rajsko veselje.

IDRIJA.
Dragi «Mali list». Kljub temu, da je redkokdaj dopis iz našega mesta v tvojih kolonah, vendar nikar ne misli, da nimaš tudi tu dosti prijateljev, ki te vedno z veseljem čakajo vsak teden ter z največjim veseljem prebirajo. Kdo bi ne bil vesel tako odločnega časopisa, v katerem dobijo vedno raznovrstnega čtiva. In to naklonjenost bomo tudi držali. Glede razmer se tudi tu žal ne moremo preveč hvaliti, slabo je kot povsod.

Le z največjim varčevanjem danes rudar, kakor tudi manjši rokodelci ali obrtniki, preživlja sebe in družino. Posebno za rudarske vpokojence, vdove in sirote je sedanji čas sila obupen. Vsak človek si že sam lahko misli kako se danes preživlja družina s kakimi 60-200 lirami. Vrh teh madlog pa še ta strašna brezposelnost; rudnik namreč jemlje le neznatno množino movih delavcev, naši fantje pa doraščajo in ostajajo brez kruha. Ze itak ubogi rudar, ali vdova, mora preživljati potem še svoje brezposelne sinove. Sredstev nima, da bi si z njimi preskrbel kakega drugega kruha — rudnik pa kljub temu, da podjetje prinaša milijonske dobičke, ne jemlje ljudi k delu. Kedaj se bo kaj spremenilo?

Idrijčan.

VOLČJA DRAGA.
Kaj je Tolminec videl v Bukovici. Jest bi prosil Mal list, da b' pabidav Idim, kaj sm bidu v Bukavc. Naš pob sa imel bal na kašč v Bukavc. Tolk fulka sm bidu tam gare, de tud men me je mela v glava za jet gare na kašč bidef, ki bo. Jejs, kad sm pršu gare, sa zašpilal muskantje; hitra sm mu ana naga na luft, druga nis mogu, k me bali. Hitra sm šou v prv klas, de b več bidu, kak bod plesal; muska je zašpilala ana nova, pob sa prjel čeč jen začel tekaf z na kanc gare, s ta druga pa dale. Hitra sm prašou anga poba, ki je to soldašk marš. «Ta je moderna muska», mi je pabidav pob. Jest sm hitra adgavoru: «Ta ni moderna, k tikaja gare in dale nu čečam pa magah mastijo, de se zvija ja gare jen dale, k jih balijo nogas». Hitra sm prgruntov, de za tist imaja čeč kalcet pa šofec, de na balija noga, kadr pobje stopaje pa nogah.

Miha Čebula.

PRESNICA pri Klancu.
V medeljo smo zakopali na farno pokopališče, v Klancu odličnega našega vaščana Antona Memon h. št. 54. Pokojni je prinesel kol boleznj iz vojske; več ko dve leti se je boril s smrtjo. V petek je mirno izdihnil. Vsa vas se je razžalostila — pa lahko rečemo — cela fara. Pokojni je bil več kot 12 let cerkveni starešina farni pod čg. Šašljem, Zdaj oba — ki sta bila velika prijatelja — uživata nebesa. Nesebično in umno je pomagal cerkveni upravi; bil je tudi doma moder svetovalec sosedom. Zupustil je sedem otrok, najmanjši ima komaj tri leta. — Škoda, da je za njegov pogreb bilo kot iz škafa. Pa vkljub temu je imel pokojni Anton veličasten pogreb. Pred domačo hišo mu je pel stari pevski zbor prelepo «Vigred», v cerkvi «Blagor mu» in tudi na grobu. Cerkveni pevski zbor je lep pel Libero. Žalostno so odmevali tužni glasovi, marsikako oko se je zalilo s solzami. Sovaščani in cerkev so kupili lep venec; vse je hotelo izkazati kako uslugo žalostnemu sinu. Naj počiva v miru, blagi mož!

Prijatelj in sovaščan.

MAČKOLJE.

Našo mladino treba pohvaliti, da se je trezno in modro vedla v tem predpustu. Niti na pustno medeljo, niti na pustni torek ni bilo godbe in plesa v vasi. Mnogi so šli na pust delat kakor mavadne dni. Vsa čast zavedni mladini!

Mežnar, ki oskrbuje našo cerkev, se je baje čutil užaljen, ko je Pepo pisal o «pilu», da mežnar štrajka. Pojasniti moramo, da tisto ni letelo ma cerkvenega mežnarja, ampak na osebe, katerim je bil «pil» izroččen v oskrbo, da prižigajo luč. Pepo se ni dovolj razločno izrazil.

ZAGORJE na Pivki.

Zagerski zvonovi. V Novicah z dne 17. svečana piše dopisnik, da niso hoteli zvoniti s tremi pok. Ivanu Penko-tu, ključavničarju iz Parij. Penko da je cerkveno uro popraviljal in hodil v zvonik, zato da ni bilo prav, da mu ni zvonilo s tremi. Pa dopisnik pozablja, da je bil pokojni ključavničar tudi vsakikrat plačan, kadar je uro popraviljal. Pokojnik se je o priliki sam ustil, da njemu ni treba zvoniti, kadar bo umrl. Če je vsak kmet in kajzar prispeval za zvonove po svoji moči, bi bil tudi pok. Penko lahko, saj je bil premožen kakor kakšen kmet, bil je hišni posestnik, rokodelci in čebelar. Bilo je pa tudi sklenjeno, da se ne bo zvonilo tistim, ki ne bodo nič prispevali za zvonove. Mišlim, da tudi dopisnik «Novic» ve, zakaj so s prejšnjimi zvonovi zvonili mrličem iz Drskovč, mrličem iz drugih vasi pa ne. To je razvidno iz cerkvenega arhiva iz l. 1798. Kaj torej ni bilo prav v Penkovem slučaju? Katera je tista prava meja, ki nas jo bo novičar naučil?

KLENIK na Pivki.

Poredkoma se oglasimo, pa živi smo vendar še. Seveda težko dihamo, časi so slabi, zaslužkov ni, draginja velika. Vrh tega moramo potožiti, da manjka med nami sloge in ljubezni. Radi se pripravimo v gostilni ali zunaj nje. Posebno zaradi gmajne je večna nevošljivost, tako da si celo fašiste pošiljamo po vasi. Župana ne ubogamo in ne slišimo, imamo ga kakor za psa in njegove namesnitnike ravnotako. Naj nam oni govore in govore, mi vse njihove besede pod noge mečemo. Zato se nam tudi tako godi.

Dne 21. februarja je po dolgi in hudi boleznj v Bogu zaspala Marija Penko. Dosegla je 75. leto. Pogreb je bil 25. februarja iz Klenka k Sv. Pavlu pri Zagorju. Stari, dobri materi želimo večni pokoj pri Bogu. Družini naše sožalje.

Iz KLANCA

smo doznali, da se bo v dneih od 19. marca do 27. marca vršil v župni cerkvi sv. misijon gg. lazaristov. Misijon se je zadnjič vršil v Klancu leta 1911. Vsa fara in okolica se tega sv. čaga veseli in ga težko pričakuje.

S PREMA.

V cvetu mladosti je moral zapustiti solzno dolino po kratki in mučni boleznj blag mladenič Jožef Gašperčič. Kot izvrsten čevljar je bil pri ljudeh znan in priljubljen. Pokopan je bil 17. februarja. Naj v miru počiva!

Kmečko tajništvo.

Jelušič Fr. in Mlač I. Gorenje. Rekurze smo vložili.

Mlač I., Gerželj M. in Zafred I. Gorenje. Prošnja za dovoljenje sekanja v skupnem gozdu bi bili morali vložiti avgusta ali vsaj septembra meseca. Gozdni urad mora poslati posebno komisijo na lice mesta; komisija je sedaj zaposlena drugod. Prošnja se mahaja pri komisarju za občinske užitke, ki jo bo vrnil gozdnemu uradu; bržkone vam bo odbita.

Uradnica. Za korak smo vendar dalje. Penzijski zavod je zabeležil vaše ime in mam velel, naj se vrnemo v pondeljek.

I. Čelhar, Hrastje. Iz Rima smo prejeli odgovor, da vas ne morejo izslediti; kakor hitro najdejo vaše ime, nam sporočijo, kako je z vašo zadevo.

Petaros I., Boršt. Finančno ministr-

stvo je prejelo vašo prošnjo za popravo penzijske knjižice (Pos. 1026035, Serv. Pag. 1019514); podrezali smo, da se zadeva takoj uredi.

Rutar J., Fabc. Finančno ministrstvo je zahtevalo od županstva v Jelšanah dokumente dne 20. XII. 1926. Dokumentov še ni prejelo in je na našo prošnjo še enkrat pisalo županstvu (Pos. 064877).

Fr. R., Podgraje za I. M. Kutežvo. I. M. je bila prošnja dne 14. I. 1927, odbita, češ da je I. M. sam izjavil, da ni bil poskodovan in tudi boleznj da se ni nalezel v vojni. Ko prejme negativni dekret, naj v teku 90 dni od dneva vročitve rekurira na Sezione Speciale della Corte dei Conti, Roma.

Udovič Anton, Kilovče. Z dekretom od 21. II. 1925. št. 28909, Servizio Pag. N.o 1018115 vam je bila priznana penzija 4.a kategorija od 1. III. 1923. do 30. VI. 1923. in 7.a kat. od 1. VII. 1923. do 9. X. 1924. Za izplačilo se morate obrniti na Finančno intendanco (Intendenza di Finanza, Sezione Tesoro) v Puli. Ako se vam je stanje poslabšalo, lahko napravite prošnjo za nov zdravniški pregled.

J. Srebot, Trnovo. Kakor razvidite iz današnjega članka o izseljevanju, spadate v prvo kategorijo onih, ki lahko dobijo dovoljenje za Ameriko, seveda, ako ima sestra ameriško državljanstvo.

Po čem je lira?

Dne 9. marca si dal ali dobil:
za 100 dinarjev — 39.60 L.
za 100 č. kron — 67.— L.
za 100 fr. frankov 88.25 L.
za 100 šilingov — 315.— L.
za 1 dolar — 22.50 L.
za 1 fant — 109.30 L.

Tvrka Ing. Righi & M. Vidovich je preselila

svoje dobro založeno skladišče poljedelskih strojev na Piazza Goldoni 10
Plugi znamke «divji prasec» in druge vrste vsake številke.
Plužna telesa za lesene gredlje.
Brane, lahke in težke, na dve ali tri dele.

Slamozreznice in nož.
Mlin za gnojila (mletje nitrata) i. t. d.

ZDRAVNIK
Dr. IGOR FRANKO
absolvent dunajske klinike, ordinira odslej samo
v IL. BISTRICI
vsak dan
od 10 - 12 in od 15 - 17 h.

Andrej Purič
TRST
Via Medla št. 6
Kovaški mojster
IZVRŠUJE: Vsakovrstna stavbena dela - Železne ograje in omrežja - Takojšnja izvršitev - Štedilniki vseh vrst - Izdeluje tudi železne roletes - Poprave, spopolnitve.

Objava
Srečko Krpan, absolvent srednje teh. šole v Ljubljani, naznanja sl. občinstvu, da je otvoril v Il. Bistrici
stavbno poslovalnico
Sprejema vsa v to obrt spadajoča dela ter razpolaga z lastnim gradivom. Proračune in projekte nudi brezplačno ter daje pojasnila glede istih.
(Renče) **IL. BISTRICA.**

GOSPODARSTVO

Za napredek poljedelstva

Slovinci se radi bahamo. Že Vodnik je zapel: «...pa delam, pa baham, pa pijem tabak». Radi se pohvalimo, da smo napredni, da so drugi daleč za nami, da še po temi hodijo itd. Pa preveč samohvale tudi ni zdravo. Dobro je tudi pogledati svoje slabosti in si prizadevati za zboljšanje.

V poljedelstvu nismo Slovenci nič prav posebno napredovali v zadnjih časih. Danes, ko mas tare zlo in pokora, bo dobro preudariti to našo pomanjkljivost in skleniti poboljšanje.

Le poglejte malo številke. Na en hektar poseve se pridelala na Danskem 27 stotov pšenice, v Belgiji 23 stotov, v Nemčiji 19, na Češkem 14, v Franciji 13, v Avstriji 12, na Slovenskem pa le 8 stotov.

Rž donese Belgijcem 21 stotov na hektar, Nemcem 16, Dancem 15, Čehom 13, Slovincem pa samo 7.

Ječmena pridelala Belgijec na hektar poseve 26 stotov, Dancem 22, Anglež 16, Nemec 15, Avstrijec 14, Slovenec pa le 8.

Krompir se pri nas močno sadi. Ali smo v tem kaj bolj napredni? Belgijskemu kmetu da hektar velika njiva 168 stotov (kvintalov) krompirja, nizozemskemu 160, danskemu 151, angleškemu 135, nemškemu 116, češkemu 97, avstrijskemu 67, slovenskemu 61.

Smo li boljši za zelje? Morda za pojediti, za pridelati ne. Na Nizozemskem pridelajo na ha 500 stotov zelja, na Nemškem 400, na Francoskem 350, na Češkem 200, v Avstriji 160, na Slovenskem pa 64.

«Zemlja je zanič».

Kmet je zanič, ki svojo zemljo zmerja. Mar je v Avstriji boljša zemlja? Danci so na slabih tleh naredili cvetočo poljedelsko državo. Nemška tla so bila njega dni v pregovoru za slabo. Nizozemci se vojskujejo z morjem, da dobe plodna tla. A vsi ti narodi so vzor vztrajnosti, nepopustljivosti, ljubezni do rodni tal in smisla za napredek.

«Pa naše zemlje je malo».

Na Krasu je res malo zemlje. A tista, ki je, bi še izboljšala donos po umnejšem obdelovanju. V Brkinih n. pr. pa ni moči trditi, da je zemlje malo. Preveč zapuščena je, zanemarjena. So vasi, ki bi lahko bile vzorne poljedelske vasi, pa so ubožne drvarske naselbine. Zakaj? Zato, ker manjka ljubezni do zemlje, gorečnosti za delo, vztrajnosti ter umnega napredovanja. Ali se ne bere kakor smešnica Desetega brata, da kmetje kose seno šele avgusta meseca, ko je že vse prežgano in leseno. Kaj avgusta? Taki se dobe, ki gredo bome ostanke narave pobirat s koso po Malem šmaru. Drva jih motijo. Pred njimi je pogača, pa se davijo s posevki. Ali se ne dobi kmet, ki zaradi drv ne utegne izkopati krompirja pravočasno? O Vseh svetnikih gre packat po njivi, če je še kakšna sled o krompirju.

Pustite, ljudje božji drvarstvo, ki je sama pokora in vicanje za človeka, za žival in za voz. Saj ste že tako vse posekali, kar se je drevo klicalo. Izboljšajte živinorejo, obdelujte z večjo vneto svoje njive, videli boste, da se obilno preplača.

Kmetuj pravilno.

Ni dovolj, da se človek z zemljo samo ubija. Njegov trud mora biti po pameti uporabljen. Gotovo slovenski kmet ne trpi manj ko danski, toda slabše gospodari, svojega posla ne ume tako mojstrsko, kakor ga ume njegov danski ali češki tovariš. Koliko jih je, ki prizirajo tišče v žepu in se čeljustijo: «Jaz ne berem časopisov in knjig, to so gosposke neumnosti. Jaz, ako hočem živeti, moram delati, ne brati». Čeh in Dancem pa namesto da bi v gostilni razdiral prazne lemente, ali na vasi z rokami v žepu sodil žive in mrtve, sede raje doma za mizo, vzame v roke časopis, se beneč

odpočije, pozabava in podučni v marsičem koristnem. Zlasti pa on ljubi svoj strokovni **gospodarski list**. Kar v njem bere, ne zavrže kar od kraja, češ to so škrici napisali, ki ne vedo, kaj se pravi kmetija, ampak samostojno presodi ter preskuša, če bi se na njegovi kmetiji obneslo.

Če hočemo v naši deželi priti do večjega blagostanja, je poleg drugega mujen pogoj tudi izobrazba, zlasti strokovna izobrazba naših poljedelcev.

Hišni upravitelji. V Trstu je poseben poklic «amministratore di casa», hišni upravitelj. To je mož, ki namesto lastnika iztirjuje najemščino in skrbi za druge slične zadeve (plačevanje davkov itd.). Za ta poklic ni bilo treba nobenega spričevala, ne patenta. Sedaj je kvestura odredila, da morajo vsi taki upravitelji prositi za licenco, drugače bodo sodnijsko zasledovani.

Naša pošta.

Malo Brdce. Veseli mas, da ste se oglasili enkrat tudi iz vašega kraja, toda podpisati ni. Mi moramo vedeti, kdo nam piše; saj vas ne izdamo. Le korajžo!

Prem. Podpis!?

Belgija. Glede Mohorjevih knjig pišite naravnost na naslov: «Tajništvo Gor. Mohorjeve družbe. Gorizia, via Orzoni 36 A. Italia.»

Istranin. Pesmica je seveda prehuda za matisk.

Znamke na pisma. Nekateri denejo na pismo preizkuso znamko, drugi pa kar nič. Poglejte poštno pristojbino v pratiki ali koledarju! Uprava in uredništvo bosta nezadostno frankovana pisma zavrnila, kajti, če se sprejmejo, se plača dvojna tarifa. Denarja ni za cesto posipati z njim.

Pepotov in Desetih bratov vsa dežela mrgoli. Kam bomo z njimi?

MALI OGLASI

DOBER SVET je zlatá vreden. Proti slabosti in bolečinam v želodcu in glavi, slabemu teku in prebavi, grenkosti v grlu, zaprtju, uživajte «**Gastrin**». — Izkušeno sredstvo proti kašlju, prehladu, navadnim pljučnim boleznim, influenci, težkemu dihanju je **Prsni sirup**. — Proti oslovskemu kašlju je preizkušeno sredstvo **Sirup balsamicus**. — Uspešno sredstvo proti trganju v udih in kosteh, proti bolečinam in trganju v plečih, v križu, v glavi je «**Reumazan**» kot takojšnja, a «**Liniment Lanomentol**» kot mazilo. — Za kožne bolezni se rabi z gotovim učinkom «**Šentjurjevo mazilo**»; izvrstno za rane, ture, opekline, odrtine; prepreči prisad, meči in celi. — **Odlikovani laboratorij LEKARNA PRI ODREŠENIKU - Bistrica.**

SAMO potom energičnega zdravljenja z Glykolom se ozdravi glavobol, šibkost, malokrvnost, obnemoglost. Izdelek lekarn Castellanovich, Trst, Via dei Giuliani 42. V januarju je lekarna odprta tudi ponoči.

SMILAJOD (Trpoški sok), izborno sredstvo proti arteriosklerozi, revmatizmu in težkemu dihanju, kašlju in kataru uspešno čistilno sredstvo, posebno pri poročljivo za osebe, stare nad 50 let, se prodaja samo v lekarni Castellanovich Trst, Via Giuliani 42 (Pri Sv. Jakobu, blizu slovenske šole).

BRIVEC Andrej Rojc, Gorica, via Seminario 2. se prinoča sl občinstvu

VELIKA ZALOGA papirja, papirnatih vrečic. Uvoz in izvoz na vse kraje. Po ugodnih cenah. Tvrška Gastone Dolinar, Trst - Via Ugo Polozio 5.

Jakob Bevc

urarna in zlatarna

TRST - Campo S. Giacomo št. 5

ZLATO kupuje v vsaki množini po najvišjih cenah.
KRONE plačuje višje kot vsi drugi.
ZALOGA raznovrstnih ur in zlatenine.

Stab. Tip. Silvija Spazzal - Trieste

Za cerkve, dvorane, hotele, gostilne

Harmoniji

Klavirji - Pianini - Avtopiani

izvršeni od prvovrstnih tovarn

«Pollmann & Weiss», «Stallberger» itd.

Ugodni plačilni pogoji

PRODAJA — MENJUJE — POSOJA — POPRAVLJA.

Cenik ali proračun na zahtevo zastoj.

Trgovina s klavirji inž. Gino Riosa - Trst, via Valdirivo 24,

TELEFON 746.

SEMENA

delaže, sočivja in cvetic. Veli-ka izbor cvellic za vrta, sobane i.t.d. Čebulički dalij, tuberoz, begonj, gladivij i. t. d.

Zemlja in gnojila v več vrstah

Cenik brezplačno. — Odlikovano cvetličarsko in vrtnarsko podjetje

M. GERMAN - TRST

Via Michelangelo 718 - prodajalna Via Roma 3, Tel 12-49

Čevljarnica FORCESSIN

odlikovana v Parizu in Genovi 1924.

z veliko premijo, diplomu in zlato svetinjo

Trst **vla Cappin 5 pri Sv. Jakobu** Trst

Zima pritiska.

Sneg in blato leži po potih. V takem času bodi glavna skrb za dobro obutev. Osnovno zdravilo za zdravo življenje se glasi: glavo hladno, noge tople!

Zato skrbite, da bo vaša družina dobro obuta.

Obrnite se na **FORCESSINI!**

Hočete imeti zlat pridelek?

Nakupite vsa semena edino pri tvrdki **SEVER & COMP.**

TRST - Via Machiavelli šte. 20 - TRST

Dobili smo tudi češki oves za seme. — Na željo pošljemo brezplačno letošnji cenik

Izborno sredstvo proti arteriosklerozi, revmatizmu, težkemu dihanju in čisti kri edino le

Smilajod

Da postane vedno bolj znano naše izvrstno

„VINO DI CHINA E FERRO“

pripravljeno iz pristnega belega vina in zaradi večje vsebine pretvarjajočega se železa, odlikovano na mednarodni razstavi v Montecatini l. 1925, prodajamo steklenice-vzorce po L. 2.—

Originalna 3/4 litrska steklenica L. 12.—

„ELISIRE DI CHINA“

zelo prijetnega okusa, izborno sredstvo proti slabostim želodca in za dobo okrevanja.

Originalna steklenica . . . . . L. 6.—
Steklenica - vzorec . . . . . „ 2.50

„Želodčne kaplje sv. Antona“

Izvrstno sredstvo za prebavo, ki istočasno blaži vsakršno črevesno draženje.

Stekleničica . . . . . L. 4.50

GLYKOL L. 8.80 - PRSNI SIRUP L. 7.50 - SMILAJOD L. 11.—

LEKARNA CASTELLANOVICH ALL'ALABARDA, TRST

Via dei Giuliani šte. 42, Sv. Jakob - Lastnik F. BOLAFFIO